

Online jednání krajských koordinátorů pro romské záležitosti

dne 6. září 2022

Online jednání přes Cisco Webex Teams

Přítomni:

Lumír Bártů (Kraj Vysočina)
Ondřej Fišer (Jihomoravský kraj)
Karel Gába (Zlínský kraj)
Peter Hančín (Moravskoslezský kraj)
Cyril Koky (Středočeský kraj)
Renáta Köttnerová (Olomoucký kraj)
Roman Slivka (Jihočeský kraj)
Jiří Svěrák (Královéhradecký kraj)
Magdaléna Mrázková (Pardubický kraj)
Václav Strouhal (Liberecký kraj)
Pavlína Jordanov (Ústecký kraj)
Renata Panzerová (Plzeňský kraj)

Nepřítomni:

Pavel Vaculík (Karlovarský kraj)
Jan Dužda (hl. m. Praha)

Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny:

Klára Kameníková
Vojtěch Tuzar

Hosté:

Jana Petrůjová (Karlovarský kraj)
Aleš Ziegler (Ministerstvo pro místní rozvoj)
Romodrom, o.p.s.
IQ Roma servis, z.s.
DROM, romské středisko
Romano jasnica, spolek

Program jednání:

- Úvodní slovo
- Dotační program Podpora koordinátorů pro romské záležitosti
- Informace o situaci ukrajinských Romů v jednotlivých krajích v návaznosti na práci romských a proromských nestátních neziskových organizací
- Setkání se zmocněnkyní vlády pro lidská práva 26. září 2022
- Závěr

Úvodní slovo

Jednání krajských koordinátorů pro romské záležitosti (dále jen „koordinátoři“) zahájila Klára Kameníková z Odboru lidských práv a ochrany menšin, která přivítala přítomné koordinátory a vyřídila omluvy nezúčastněných členů. Dále také informovala přítomné o programu jednání a předala slovo Vojtěchu Tuzarovi, vedoucímu Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Kancelář Rady“). V. Tuzar přítomným osvětlil personální situaci v Kanceláři Rady a navázal tak na nespokojenost některých krajských koordinátorů s předáváním informací z jednání výborů a pracovních skupin Rady. V této souvislosti uvedl, že personální situace v Kanceláři Rady není výhledově dobrá, ale v tuto chvíli probíhají výběrová řízení a očekává se nástup nových pracovníků v průběhu října/listopadu 2022. Dále také sdělil vývoj situace ohledně zřízení pozice zmocněnce vlády pro romské záležitosti, přičemž po dohodě s krajskými koordinátory bude toto téma předmětem jednání se zmocněnkyní vlády pro lidská práva (viz dále).

Dotační program Podpora koordinátorů pro romské záležitosti

K. Kameníková představila změny a novinky v dotačním programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti. Na žádost krajských koordinátorů došlo ke zjednodušení dotačního programu, kdy byl upraven způsob hodnocení podaných žádostí, a tím mohlo dojít ke zkrácení formuláře žádosti o poskytnutí dotace. V této souvislosti K. Kameníková vyzvala krajské koordinátory, aby podané žádosti byly opravdu kvalitně zpracované a předešlo se tak nutnosti vyzývat jednotlivé kraje k doplnění žádostí.

Informace o situaci ukrajinských Romů v jednotlivých krajích v návaznosti na práci romských a proromských nestátních neziskových organizací

Další bod jednání zahájila K. Kameníková představením hostů jednání, kterými byli zástupci nestátních neziskových organizací Romodrom, o.p.s., IQ Roma servis, z.s., DROM, romské středisko a Romano jasnica, spolek. Dále vysvětlila přítomným důvod přizvání uvedených neziskových organizací a zdůraznila důležitost vzájemné spolupráce a předávání informací. Po úvodním slovu předala slovo zástupcům organizace Romodrom, o.p.s. a požádala je o představení jejich stávající práce s ohledem na situaci ukrajinských Romů a jejich vizi do budoucích měsíců.

Slova se ujal N. Taragoš a představil práci Romodromu v uplynulých měsících. Uvedl, že v minulých měsících organizace pracovala s více než 2 500 klientů (oproti jejich běžné kapacitě 1 700 klientů/ročně) napříč Českou republikou. Jejich práce se soustředila primárně na zajištění práce a služeb v Praze (stanovém městečku, KACPu), zejména pak doprovody, překlady, zajištění ubytování atd. N. Taragoš dále představil další místa napříč ČR, ve kterých Romodrom stále poskytuje základní služby pro cca 550 romských ukrajinských uprchlíků, ale zmínil také, že Romodrom jako takový poskytuje sociální služby napříč celou ČR a jsou tak schopni poskytnout základní poradenství ve všech krajích ČR, případně za podpory partnerů z dalších nestátních neziskových organizací.

N. Taragoš navázal na aktuální situaci a uvedl, že díky nižšímu počtu romských ukrajinských uprchlíků již není hlavním tématem hledání ubytování (otázkou je, zda se situace nezmění se začátkem zimy), velkou neznámou však zůstává, jaké priority vlády budou v této oblasti v příštích měsících/roce, jelikož v této souvislosti chybí jakékoliv předávání informací. Dále uvedl, že prioritou Romodromu pro nejbližší měsíce je oblast vzdělávání, zvláště v určitých lokalitách, kde je více romských ukrajinských uprchlíků, jejichž děti nenastoupili do vzdělávacího systému. Dále zmínil také samotnou integraci, zda je v souladu s tím, co je požadavkem vlády na jejich práci, nebo je požadavkem stále jen základní humanitární pomoc.

R. Köttnerová se tázala, zda stále běží projekt BREXIT, přičemž N. Taragoš uvedl, že tento projekt bude fungovat do konce roku 2022. Dále se pak tázala, zda je v Olomouci zřízen sklad humanitární pomoci pro oblast „Morava“. N. Taragoš uvedl, že tyto sklady jsou zřízeny celkem tři, přičemž není definováno, kdo je a není možným příjemcem pomoci z těchto skladů. V neposlední řadě se R. Köttnerová tázala na distanční výuku, kterou by měl dle některých zdrojů Romodrom zajišťovat a romští ukrajinští uprchlíci by tak nemuseli nastoupit do vzdělávacího systému. V této souvislosti uvedla, že prioritou její i ostatních krajských koordinátorů je dostat romské ukrajinské žáky do základních škol a s distanční výukou zásadně nesouhlasí. N. Taragoš přítomné ubezpečil, že distanční výuka rovněž není prioritou Romodromu a souhlasí s názorem, že je nutné dostat romské ukrajinské uprchlíky do škol.

V. Strouhal nejdříve poděkoval Romodromu za výbornou spolupráci v Libereckém kraji a zároveň požádal o informace o možnosti využívání skladů humanitární pomoci. V této souvislosti N. Taragoš přislíbil zaslání podrobných informací, jakým způsobem je možné danou pomoc distribuovat, včetně kontaktů.

Za spolupráci s organizací Romodrom poděkoval rovněž J. Svěrák. Dle jeho názoru funguje spolupráce v Královéhradeckém kraji naprosto bezproblémově. Zároveň požádal rovněž o informace, co vše je součástí práce Romodromu dle jeho posledního financování z MPSV, konkrétně, zda je možné romským ukrajinským uprchlíkům hradit cestovní výdaje, a také, zda Romodrom soustavně proškoluje své pracovníky v novelizacích legislativy, které v souladu s uprchlickou krizí nastávají. N. Taragoš uvedl, že cestovní výdaje jsou sice z pohledu MPSV uznatelným nákladem, ale pokud je to možné, snaží se tomu vyhnout, nebo

spíše přistupovat ke každému případu individuálně a posoudit přímo konkrétní situaci. Dále také uvedl, že nově spolupracují s kolegyní, jež bude pravidelně tvořit newslettery ohledně změn v zákonné oblasti, které budou doplněny online školeními a budou distribuovány všem pracovníkům v přímé péči.

V rámci následné diskuze požádali krajsí koordinátoři N. Taragoše o zaslání aktuálních reportů o práci v jednotlivých lokalitách a také zaslání jednotlivých reportů Kanceláři Rady, které by mohly být následně použity např. ve zprávě o stavu romské menšiny za tento rok.

Dále se slova ujala J. Kouřilová a M. Kratochvíl z organizace DROM, romské středisko. Ti uvedli, že od začátku uprchlické krize se soustředili zejména na práci v brněnském KACP (zejména tlumočnická činnost), přičemž vzhledem ke své zřizovací listině jsou omezeni v práci pouze na území Statutárního města Brna. Dále také uvedli, že poskytují základní sociální činnosti, jako jsou vyřizování dokladů, doprovody apod. a ve spolupráci s magistrátem Statutárního města Brna a dalšími aktéry v území došlo k řešení situace plácku na Benešové, kdy se v okolí hl. nádraží shlukovaly rodiny s dětmi. V této souvislosti byla poskytována jak sociální a terénní práce, tak tlumočnické služby. V závěru zástupci organizace DROM také vyzdvihli spolupráci jednotlivých aktérů, jako jsou další neziskové organizace (IQ Roma servis, zs.), ale i magistrátu Statutárního města Brna.

Práci v Ústeckém kraji dále představil K. Karika z organizace Romano jasnica, spolek. Uvedl, že snahou organizace bylo co nejvíce romských ukrajinských uprchlíků dostat do jiných, západních států Evropy, zejména pak Německa. Dále pak uvedl, že je v Ústí nad Labem zřízeno "nouzové" místo, odkud se snaží zajistit romským ukrajinským uprchlíkům základní zdravotní péči, včetně specialistů, což je však problém i pro stávající obyvatele Ústí nad Labem. Dále uvedl, že prioritou organizace bude také vzdělávání a dostání romských ukrajinských uprchlíků do vzdělávacího systému včetně zřízení dětského klubu a poskytování základních sociálních činností a poskytování humanitární a materiální pomoci.

V poslední řadě představil práci organizace IQ Roma servis, z.s. její ředitel P. Máchal. Ten uvedl, že kromě spolupráce s dalšími organizacemi (např. DROM, Romodrom), se kterými spolupracovali na řešení konkrétních situací v Brně nebo na Vysočině, se jejich práce soustředila na Břeclav a jeho okolí. Dále také uvedl, že vzhledem k současnému odlivu romských ukrajinských uprchlíků již má organizace na starost pouze cca 3 rodiny, přičemž za velký úspěch považuje především to, že i v době nejvyšší krize nebyli upozaděni stávající klienti organizace.

Setkání se zmocněnkyní vlády pro lidská práva

V. Tuzar připomněl krajským koordinátorům setkání se zmocněnkyní vlády pro lidská práva, které se bude konat 26. září 2022 v Hrzánském paláci. Dále také požádal krajské koordinátory, aby ti, kteří mu doposud nepotvrdili účast, aby tak obratem učinili. Dále také představil dosavadní plánovaná témata setkání a vyzval krajské koordinátory k jejich případným námětům. Krajsí koordinátoři se shodli, že nejpálčivějším tématem je

zabezpečení chodu Kanceláře Rady a také zřízení funkce zmocněnce vlády pro romské záležitosti. V. Tuzar přislíbil zařazení těchto bodů do programu jednání a přislíbil rozeslání oficiálního programu v nejbližších dnech. R. Köttnerová v této souvislosti také připomněla, že snižování počtu pracovníků Kanceláře Rady je porušováním jak usnesení vlády, tak usnesení Rady. Dále také požádala, aby paní zmocněnkyně informovala o jí zřízených pracovních skupinách a záměru zřízení dalších pracovních skupin.

J. Svěrák v souvislosti s připravovaným setkáním také uvedl, že některé body by se měli prioritizovat, zejména pak situace ohledně romských ukrajinských uprchlíků a jejich sekundární integrace (zejména s ohledem na velký počet dětí, jež nenastoupili do školního vzdělávání), nebo vyjádření zmocněnkyně vlády pro lidská práva k situaci v kanceláři veřejného ochránce práv. Upozaděna by naopak měla být témata jako spolupráce s mediátory zdraví, jež se řeší dlouhodobě a není znám záměr projektu do dalších let.

Závěr

V závěru jednání K. Kameníková připomněla předsednictví ČR v Radě EU a představila krajským koordinátorům chystanou akci týkající se setkání Národních kontaktních míst pro integraci Romů, kterou pořádá Úřad vlády ČR ve spolupráci s Evropskou Komisí.

Závěrem bylo řečeno, že do výběru nového pracovníka bude agendu krajských koordinátorů nadále zastávat K. Kameníková. Další jednání krajských koordinátorů se očekává v průběhu října/listopadu 2022.

Zapsala: Klára Kameníková